

HET
MUSEUM VAN
ZONDERLINGE
ZAKEN ROMAN

ALICE HOFFMAN

Over het boek

New York, Coney Island, 1911: de twaalfjarige Coralie treedt op in haar vaders sinistere rareiteitenshow als de Meermin. Op een avond, als ze zwemt in de rivier de Hudson, stuit ze op een aantrekkelijke jongen die in het bos in het maanlicht bomen aan het fotograferen is. Eddie Cohen, een Russische immigrant uit de Lower East Side, fotografeert de verwoesting na de beruchte brand in de Triangle-overhemdenfabriek, waarbij 147 jonge naaisters om het leven kwamen, en raakt vervolgens verstrikt in het mysterie van de verdwijning van een jonge vrouw en de discussie tussen fabriekseigenaren en arbeiders.

Alice Hoffman voegt de voor haar kenmerkende magie, romantiek en meesterlijke vertelkunst samen om Coralie en Eddie te verenigen in een zinderend verhaal over jonge liefde in roerige tijden.

De internationale bestsellerauteur Alice Hoffman (1952) schreef vele romans, waaronder *De ijskoningin*, *Onder water*, *De drie zusjes*, *De derde engel* en *De duivenhoudsters*. Ze woont en werkt in Boston, de Verenigde Staten. *Het museum van zonderlinge zaken* stond maandenlang in de bestsellerlijst van *The New York Times*.

De pers over het boek

‘De verhalende magie van Alice Hoffman komt ruimschoots tot uitdrukking in haar nieuwe roman, waarin een liefdesverhaal en een vernuftige opgebouwd mysterie samenkomen in een briljant portret van de pracht en de ellende van New York tijdens een cruciaal jaar in de geschiedenis van de stad.’ —*Newsday*

‘Hoffman ontsluit zowel gruwelen als magie in dit indringende verhaal over vrijheid en liefde in een metropool vol leugens, hunkeringen en metamorfosen.’ — *Booklist*

‘Een groots, boeiend verhaal.’ —*New York Times Book Review*

‘Een betoverend liefdesverhaal, rijk aan historie en sfeerbeelden’ —
USA Today

‘Tegenwoordig worden veel romans “verbluffend” genoemd, maar deze is dat écht: deels liefdesverhaal, deels mysterie, deels geschiedenis, en een en al schoonheid.’ —Jodi Picoult, schrijfster van *Voor de wolven*

Over de auteur

De internationale bestsellerauteur Alice Hoffman (1952) schreef vele romans, waaronder *De ijskoningin*, *Onder water*, *De drie zusjes*, *De derde engel* en *De duivenhoudsters*. Ze woont en werkt in Boston, de Verenigde Staten. *Het museum van zonderlinge zaken* stond maandenlang in de bestsellerlijst van *The New York Times*.

Van Alice Hoffman verschenen onder andere ook:

De derde engel

De drie zusjes

De duivenhoudster

De ijskoningin

Magische praktijken

Onder water

Bezoek onze internetsite www.uitgeverijorlando.nl voor informatie over onze boeken, volg [@orlandouitgevers](https://twitter.com/orlandouitgevers) op Twitter of bezoek onze Facebookpagina op [Facebook.com/Orlandouitgevers](https://facebook.com/Orlandouitgevers)

ALICE HOFFMAN

Het museum van zonderlinge zaken

Uit het Engels vertaald door Saskia Peterzon-Kotte

e-bookeditie, juni 2015

uitgeverij
ORLANDO

2015

Voor de citaten uit het werk van Walt Whitman is gebruik gemaakt van:

Walt Whitman, *Leaves of Grass – Grasbladen*, vertaald door 22 dichters, Amsterdam, Querido, 2005

Walt Whitman, *Grashalmen*, vertaald door Jabik Veenbaas, Amsterdam, Wagner & Van Santen, 2007

© 2014 Alice Hoffmann

Oorspronkelijke titel *The Museum of Extraordinary Things*

Vertaald uit het Engels door Saskia Peterzon-Kotte

© 2015 Uitgeverij Orlando, Amsterdam

Alle rechten voorbehouden

Omslagontwerp b'IJ Barbara

© Omslagfoto Mark Owen / Arcangel

Typografie Pre Press Media Groep, Zeist

ISBN papieren editie 978 94 92 08 612 9

ISBN e-book 978 94 92 08 613 6

NUR 302

Eerste druk, juni 2015

Tweede druk, e-book, juni 2015

*Ik heb de praters gehoord, wat ze aan het uitkramen waren...
gepraat over begin en einde.
Maar ik praat niet over begin of einde.*

– Walt Whitman, 'Lied over mezelf'

I

De wereld in een bol

Je zou denken dat het onmogelijk is om iets nieuws te ontdekken op de wereld: wezens die geen mens ooit eerder heeft gezien, unieke buitenisigheden waarbij de natuur zich heeft laten meevoeren op de ijpende stroom van het fantastische en het wonderlijke. Ik kan je met zekerheid zeggen dat dergelijke dingen bestaan, want onder water zijn er beesten zo groot als olifanten met honderden poten, en in de lucht banen stenen die vlammend uit de hemel zijn gegooid zich brandend een weg door de heldere ether, waarna ze op aarde neervallen. Er bestaan mannen met zulke vreemde trekken dat ze hun gezicht moeten verbergen om over straat te kunnen zonder in elkaar geslagen te worden, en vrouwen die zulke opmerkelijke gelaatstrekken hebben dat ze in kamers zonder spiegels leven. Mijn vader hield me toen ik klein was uit de buurt van dergelijke anomalieën, ook al woonde ik boven de tentoonstelling op Coney Island waarvan hij de eigenaar was, het Museum van Zonderlinge Zaken. Ons huis was onderverdeeld in twee afzonderlijke gedeelten: in de ene helft woonden we, in de andere helft waren de tentoonstellingen ondergebracht. Op die manier hoefde mijn vader dat wat hem het meest dierbaar was op de hele wereld nooit te verlaten. Hij had een aanbouw gemaakt aan het oorspronkelijke huis, dat was gebouwd in 1862, het jaar dat Coney Island en Brooklyn Railroad de eerste paardenkoetslijn naar onze stad begonnen. Mijn vader bouwde de grote zaal voor het tentoonstellen van de levende wonderen die hij in dienst had en

die stuk voor stuk ongewone acts opvoerden of geboren waren met curieuze kenmerken waardoor anderen bereid waren geld te betalen om hen te zien.

Mijn vader was zowel wetenschapsman als goochelaar, maar hij stelde dat het de literatuur was waarin wij onze ware aard ontdekten. Toen ik nog maar een kind was, gaf hij me de dichter Whitman te lezen, samen met de stukken van Shakespeare. In zulke grootse werken vond ik verlichting en kwam ik tot het besef dat alles wat God schept een wonder is, individueel en op zichzelf. Een roos is het toppunt van schoonheid, maar dat gold evenzeer voor de stukken in mijn vaders museum, kunstig uitgesteld in een laag formaldehyde in grote glazen potten. De tentoonstellingen die mijn vader liet zien waren uniek in de hele wereld: het geconserveerde lichaam van een volmaakt gevormd kind zonder ogen, een ongeborn apentweeling die elkaars hand vasthielden, een kleine, sneeuw witte alligator met enorme kaken. Ik ging vaak boven aan de trap zitten en deed mijn uiterste best om in het donker een glimp van dit soort wonderen op te vangen. Ik geloofde dat elk zonderlinge wezen was aangeraakt door Gods hand en dat al het opmerkelijke verbluffend was voor de menselijke soort, een hymne voor onze schepper.

Als mijn vader me wilde voorlezen en ik door het museum naar de kleine, gelambriseerde kamer moest lopen waar hij zijn bibliotheek had, deed hij me een blinddoek voor zodat ik niet geschokt zou raken door de planken met buitenissigheden waarvoor horden klanten de drempel over waren gekomen, vooral 's zomers, wanneer de stranden en de grote parken afgeladen waren met drommen mensen uit Manhattan, die per rijtuig en veerboot arriveerden, een dagtocht met een stoomschip maakten of de tram namen. Maar de blinddoek die mijn vader gebruikte, was van dunne mousseline en als ik mijn ogen wijd openhield, kon ik door de stof heen kijken. Daar voor me lagen de vele schatten die mijn vader door de jaren heen had verzameld: de hand met acht vingers, de menselijke schedel met hoorns, de

geconserveerde overblijfselen van een roodgekleurde vogel met lange poten die lepelaar heette, stenen dooraderd met glanzende stukjes die geel oplichtten in het donker, alsof de sterren zelf in steen waren gevat. Ik was gefascineerd door alles wat vreemd was: de kaak van een oude olifant die mastodont werd genoemd en de reuzenschoenen die waren gevonden in de bergen van Zwitserland. Hoewel die stukken mijn huid deden prikkelen van angst, voelde ik me thuis tussen deze spullen. Toch wist ik dat leven in een museum geen leven is als dat van anderen. Soms had ik dromen waarin de potten braken en de vloer onderliep met een dikke, groene brij van water, zout en formaldehyde. Als ik uit zo'n nachtmerrie ontwaakte, was de zoom van mijn nachthemd doorweekt. Daardoor vroeg ik me af hoe ver de wakende wereld en de droomwereld uit elkaar lagen.

Mijn moeder stierf aan griep toen ik nog maar een baby was, en al heb ik haar nooit gekend, toch wenste ik, telkens wanneer ik over vreselijke, monsterlijke wezens droomde en huiverend en huilend in mijn bed wakker werd, dat ik een moeder had die van me hield. Ik hoopte altijd dat mijn vader me in slaap zou zingen en me zou behandelen alsof ik een schat was, net zo waardevol als de museumstukken waar hij vaak grote bedragen voor neertelde, maar hij had het te druk en werd zozeer in beslag genomen, dat ik begreep dat zijn levenswerk het allerbelangrijkst voor hem was. Ik was een gehoorzame dochter, tenminste, tot ik een bepaalde leeftijd bereikte. Ik mocht niet met andere kinderen spelen, die immers niet zouden snappen waar ik woonde of hoe ik werd opgevoed, en evenmin mocht ik in mijn eentje de straten van Brooklyn op, waar mannen op de loer lagen om onschuldige meisjes als ik te misbruiken.

Lang geleden was wat de indianen Narrioch noemden een verlaten land dat in de winter werd gebruikt om vee, paarden en ossen te laten grazen. De Nederlanders noemden het Conyne Eylandt – konijneneiland – en hadden weinig belangstelling voor de zanderige

kust. Nu waren er mensen die zeiden dat Coney Island een verwerpelijk oord was, zoïets als Sodom, waar mensen alleen aan genot dachten. Sommige buurten, zoals Brighton Beach en Manhattan Beach, waar de miljonairs hun buitenhuizen bouwden, hadden hun eigen treinen met betaalde conducteurs om het uitschot te weren. De treinen voor de massa vertrokken vanaf de Brooklyn Bridge Terminal en deden er iets meer dan een halfuur over naar de strandwijken. De metro werd aangelegd en ging in 1908 onder de East River rijden, zodat steeds meer drommen mensen 's zomers de meedogenloze hitte van Manhattan achter zich konden laten. Het eiland was een plek vol tegenstellingen: het strekte zich uit van de verderfelijke buurten waar mannen afwisselend werden vermaakt en bedrogen in huizen van bedenkelijk allooï en saloons, tot aan de ijzeren paviljoens en pieren waar de grote John Philip Sousa in mijn geboortejaar zijn orkest mee naartoe had genomen om onder de sterren te spelen. Coney Island was vooral een plek vol dromen, met ongeëvenaard vermaak, kermisattracties die de zwaartekracht tartten, concerten en kansspelen, en balzalen met zoveel elektrische lichtjes dat ze gloeiden alsof ze in brand stonden. Dit was de plek waar ooit trots een ruim 4.935 meter hoog hotel in de vorm van een olifant had gestaan, dat tot de grond toe afbrandde; hier stond 's werelds eerste achtbaan, de Switchback Railway, aan de wieg van steeds vernuftiger en wildere attracties.

De grote parken waren de Steeplechase en het Luna Park, waar de topattractie, het beroemde paard King, van een hoog platform in een waterpoel dook. Op Surf Avenue bevond zich het park met de toepasselijke naam Dreamland, dat op dat moment gebouwd werd en binnenkort aan de overkant van de straat zou verrijzen zodat we de torens vanaf ons tuinpad konden zien. Op Surf Avenue waren in de richting van Ocean Parkway nog honderden andere attracties, zo veel vermaak dat ik niet snapte hoe mensen eruit konden kiezen. Voor mij waren de mooiste bouwsels de draaimolens met hun betoverende, met edelstenen bezette uit hout gesneden dieren, veelal ver-

vaardigd door Joodse handwerklieden uit de Oekraïne. Het El Dorado dat aan de voet van Dreamland Park werd neergezet, was werkelijk verbluffend met zijn drie verdiepingen boordevol dieren in alle soorten en maten. Mijn favorieten waren de tijgers, die zo woest waren dat een inwendig licht hun groene ogen deed schitteren, en natuurlijk de paarden, wier manen achter ze aan wapperden, zo echt dat ik me inbeelde dat als ik ooit op een ervan zou mogen zitten, ik misschien wel weg zou rijden om nooit meer terug te keren. Heel Brooklyn kreeg elektriciteit, waardoor de nacht dag werd. De kracht ervan werd duidelijk tijdens de vertoning van de elektrocutie van een arme olifant met de naam Topsy, die zich tegen een wrede, hardhandige trainer had gekeerd. Ik was nog geen tien toen Edison zich voornam te bewijzen dat zijn vorm van elektriciteit veilig was en beweerde dat zijn rivaal, Westinghouse, iets had vervaardigd wat een gevaar voor de wereld was. Als de methode van Westinghouse een dikhuid kon doden, wat kon die dan wel niet doen met de gewone man? Toevallig was ik daar die dag, terwijl ik met onze huishoudster, Maureen, terugliep van de markt. Een enorme, opgewonden menigte stond te wachten om de executie te aanschouwen, ook al was het januari en was het overal ijskoud.

‘Doorlopen,’ zei Maureen zonder haar pas te vertragen, en ze trok me mee aan mijn arm. Ze droeg een wollen jas en een groene vilthoed, haar liefste bezit, die ze had gekocht bij een befaamde hoedenmaker in Manhattan. Ze walgde duidelijk van de bloeddorstige sfeer. ‘Mensen zullen je telkens weer tegenvallen door hun hardvochtigheid.’

Ik wist niet zo zeker of Maureen daar wel gelijk in had, want in de menigte zag je ook mededogen. Ik had een meisje naast haar moeder op een bankje zien staan. Ze staarde naar Topsy en huilde. Het leek wel of ze een wake hield, een bewogen engeltje met een hartschotelijke blik. Ik wilde dat ik naast dat meisje had mogen zitten en haar hand had mogen vasthouden, en ik wilde dat ze mijn vriendinnetje was, maar ik werd weggesleurd van dit vreselijke tafereel.

In werkelijkheid had ik nog nooit een vriendinnetje van mijn eigen leeftijd gehad, al verlangde ik daar wel naar.

Desondanks was ik dol op Brooklyn en de magie die er hing. De stad was mijn school, want hoewel de leerplichtwet in 1894 van kracht was gegaan, was er niemand die daarop toezag, dus was het heel eenvoudig om je aan een openbare-schoolopleiding te onttrekken. Mijn vader schreef bijvoorbeeld een briefje aan het plaatselijke schoolbestuur waarin hij beweerde dat ik gehandicapt was, wat zonder verzoek om bewijs werd aanvaard. Vanaf dat moment was Coney Island mijn klaslokaal, en wel een vol wonderen. De parken waren gemaakt van papier-maché, staal en elektriciteit en hun gloed was van kilometers ver te zien, alsof onze stad een sprookjesland was. Een ander meisje zou in mijn omstandigheden misschien een ladder in elkaar hebben geflanst van reepjes afgescheurde quilt of een touw hebben gevlochten van haar eigen haar, zodat ze uit het raam kon klimmen om de verlokkingen van de kust te ervaren. Maar telkens wanneer me dergelijke ongehoorzame gedachten bekropen, sloot ik mijn ogen en zei tegen mezelf dat ik ondankbaar was. Ik was ervan overtuigd dat mijn moeder, als ze nog zou leven, teleurgesteld in me zou zijn als ik niet deed wat me gezegd werd.

Het museum van mijn vader had gedurende het seizoen wel twaalf of meer levende spelers in dienst. Elke zomer traden de wonderbaarlijke artiesten meermalen per dag op in de tentoonstellingszaal, 's middags en 's avonds, waarbij ze stuk voor stuk hun eigen zeldzame eigenschappen toonden. Ik mocht niet met hen praten, al hunkerde ik ernaar om hun levensverhaal te horen en te achterhalen hoe ze in Brooklyn terecht waren gekomen. Ik was te jong, zei mijn vader. Kinderen onder de tien werden vanwege hun ontvankelijke aard niet toegelaten in het museum. Mijn vader rekende mij ook tot die kwetsbare groep. Als een van de wonderen voorbijkwam, moest ik mijn ogen neerslaan, tot vijftig tellen en net doen alsof die persoon niet bestond. Ze kwamen en gingen met de jaren; sommigen keerden

meerdere seizoenen terug, anderen verdwenen zonder een woord te zeggen. Ik leerde nooit de Siamese tweeling kennen die elkaars spiegelbeeld was, noch de man met het punthoofd die tussen zijn optredens in wegdommelde, noch de vrouw die zulk lang haar had dat ze erop kon gaan staan. Ze vertrokken allemaal voordat ik mijn eerste woordjes kon zeggen. Mijn herinneringen bestonden uit vluchtige blikken, want deze mensen waren in mijn ogen nooit afzichtelijk, ze waren uniek en fascinerend en vreselijk dapper door de manier waarop ze hun allergeheimste zelfonthulden.

Mijn vaders regels ten spijt gluurde ik toen ik ouder werd 's ochtends vroeg uit mijn raam als de werknemers in het zomerlicht arriveerden. Velen droegen ondanks het zachte weer een mantel om er zeker van te zijn dat ze op weg naar hun werk niet zouden worden aangegaapt of misschien zelfs wel geslagen. Mijn vader noemde hen wonderen, maar voor de buitenwereld waren ze wangedrochten. Ze verborgen hun rariteiten zodat er niet met stenen zou worden gooid, er geen sheriff bij zou worden geroepen en er geen kinderen angstig en verrast zouden gaan huilen. Op straat in New York werden ze als gruwelen beschouwd en omdat er geen wetten bestonden om hen te beschermen, werden ze vaak mishandeld. Ik hoopte dat ze op onze veranda in de schaduw van de perenboom enige rust zouden vinden.

Mijn vader was vanuit Frankrijk naar dit land gekomen. Hij noemde zichzelf professor Sardie, al heette hij eigenlijk niet zo. Toen ik vroeg wat zijn echte naam was, antwoordde hij dat dat niemand iets aanging. We hebben allemaal geheimen, zei hij maar al te vaak tegen me met een knikje naar mijn in handschoenen gestoken handen.

Ik geloofde dat mijn vader een wijs en briljant man was, net zoals ik geloofde dat Brooklyn een plek was die best weleens de hemel kon zijn, waar wonderen werden verricht. De professor hield er principes op na die anderen tamelijk vreemd zouden noemen, zijn

persoonlijke filosofie ten aanzien van gezondheid en welzijn. Hij was bij de magie vandaan getrokken door de wetenschap, die hij als veel wonderbaarlijker beschouwde dan kaarttrucs en vingervlugheid. Dit was de reden dat hij zeldzame en ongebruikelijke dingen was gaan verzamelen en waarom hij de persoonlijke details van ons leven zo strikt overzag. Vis maakte deel uit van onze dagelijkse voeding, want mijn vader geloofde dat we de eigenschappen van ons eten overnamen, dus zorgde hij dat ik dagelijks een maaltje vis at, zodat mijn gestel de vaardigheden van die schepsels zou overnemen. We baadden in ijswater: goed voor de huid en de inwendige organen. Mijn vader had een adembuisje gefabriceerd, zodat ik onder water kon blijven weken in het bad op klauwpootjes, en mijn baden duurden al gauw een uur of langer. Ik hoefde alleen maar een teugje lucht te nemen om onder het oppervlak te blijven. Ik voelde me lekker in die omstandigheden, een soort vissenmeisje, en al snel ervoer ik de kou niet meer zoals anderen en raakte ik hoe langer hoe meer gewend aan temperaturen waardoor anderen tot op het bot verkild zouden raken.

's Zomers zwommen mijn vader en ik elke avond samen in zee en trotseerden we de golven tot aan november, wanneer de stroming te koud werd. Meermalen bereikten we bijna de Dead Horse Bay, meer dan acht kilometer verderop – zelfs voor de meest doorgewinterde zwemmer een verre tocht. We bleven de hele winter een oefenprogramma volgen om onze ademcapaciteit te vergroten, waarbij we hardliepen langs de kust. 'Superieure gezondheid vraagt om superieure actie,' verzekerde mijn vader me. Hij geloofde dat rennen onze gezondheid en kracht op peil hield als het te koud was om te zwemmen. We draafden 's avonds langs de kust met een huid die glom van het zweet en we negeerden de mensen met hoeden en overjassen die ons uitlachten en ons keer op keer hetzelfde afgezaagde grapje toeschreeuwden: waar rennen jullie voor weg? Voor jullie, mompelde mijn vader dan. Onnozele halzen die het niet waard waren om naar te luisteren, zei hij tegen me.

Soms sneeuwde het, maar ondanks het weer gingen we toch hardlopen, want we volgden een streng regime. Niettemin raakte ik achterop op de avonden dat het sneeuwde, want ik genoot van de schoonheid van het strand. Ik rende het met sneeuw bespikkelde water in. De bevroren vloedlijn deed me aan diamanten denken. Ik raakte betoverd door dit soort avonden. De eb en de vloed waren glinsterend spierwit. Mijn adem kwam naar buiten als damp en rees omhoog naar de melkachtige lucht. Er viel sneeuw op mijn wimpers en heel Brooklyn werd wit, een wereld in een bol. Elke sneeuwvlok die ik ving was een wonder dat zijn gelijke niet kende.

Ik had lang, zwart haar, dat ik in vlechten droeg, en ik had een ernstige, bedaarde manier van doen. Ik kende mijn plek in de wereld en was dankbaar om in Brooklyn te zijn, mijn thuis en de stad waar Whitman zelf zoveel van had gehouden. Ik was welbespraakt en zag er ouder uit dan ik werkelijk was. Vanwege mijn serieuze aard schatten maar weinig mensen me jonger dan tien. Mijn vader had het liefst dat ik in het zwart gekleed ging, zelfs 's zomers. Hij vertelde dat alle meisjes dat deden in het dorp in Frankrijk waar hij was opgegroeid. Ik neem aan dat mijn allang overleden moeder zich op die manier had gekleed als jong meisje, toen mijn vader verliefd op haar werd. Misschien deed ik hem aan haar denken als ik een zwarte jurk aantrok die leek op die van haar. Toch leek ik helemaal niet op mijn moeder. Er was me verteld dat ze een geweldige schoonheid was met licht, honingblond haar en een rustig karakter. Ik was donker en gewoontjes. Als ik naar de lelijke, verwrongen cactus keek die mijn vader in onze ontvangkamer had staan, dacht ik dat ik eerder op die plant leek, met zijn grauwe, touwachtige stammen. Mijn vader zwoer dat hij eenmaal per jaar uitbundig bloeide, maar bij die gelegenheden sliep ik altijd en ik geloofde hem niet echt.

Hoewel ik verlegen was, had ik ook een nieuwsgierige kant, al was me wel tien keer gezegd dat nieuwsgierigheid funest kon zijn voor een meisje. Ik vroeg me af of ik dat karaktertrekje van mijn

moeder had. Onze huishoudster, Maureen Higgings, die me zo'n beetje had opgevoed, had me vaak genoeg gewaarschuwd dat ik mijn gedachten simpel moest houden en dat ik niet te veel vragen moest stellen of mijn gedachten mocht laten afdwalen. Niettemin had Maureen vaak een dromerige blik in haar ogen als ze me instructies gaf, waardoor ik vermoedde dat ze haar eigen raad niet opvolgde. Toen ik van Maureen boodschappen mocht doen en haar mocht helpen met winkelen, zwierf ik door Brooklyn, helemaal naar Brighton Beach, iets meer dan anderhalve kilometer verderop. Ik vond het leuk om op de kade te zitten en naar de vissers te luisteren, ondanks hun taalgebruik, want ze hadden het over hun reizen over de wereld, terwijl ik zelfs nog nooit in Manhattan was geweest, al zou ik heel gemakkelijk over de Brooklyn Bridge of de nieuwere, glanzende Williamsburg Bridge kunnen lopen.

Ik had dan wel een onderzoekende ziel, maar was altijd gehoorzaam aan de regels van de professor. Mijn vader stond erop dat ik 's zomers witte, katoenen handschoenen droeg en als het kille werd een paar roomwitte van geitenleer. Ik aanvaardde deze regel en hield me eraan, al veroorzaakten de handschoenen op zomerse dagen jeuk en schuurden ze 's winters, waardoor ze rode plekken op mijn huid maakten. Mijn handen waren bij mijn geboorte misvormd en ik begreep dat mijn vader niet wilde dat er over mij net zo werd gedacht als over de levende wonderen die hij in dienst had.

Onze huishoudster was mijn enige schakel met de buitenwereld. Maureen, een Ierse vrouw van hooguit dertig, had ooit een vriend gehad die haar gezicht in een aanval van jaloezie had verbrand met zwavelzuur. Het kon me niet schelen dat ze littekens had. Maureen had voor mijn opvoeding gezorgd sinds ik klein was. Ze was mijn enige gezelschap en ik aanbad haar, al wist ik dat mijn vader vond dat ze onontwikkeld was en het niet waard was om mentale zaken mee te bespreken. Hij wilde dat ze een grijze jurk en een wit schort droeg – een keurig dienstmeisjesuniform. Mijn vader betaalde

Maureens huur voor een pension in de buurt van de kade, een goedkoop, onaangenaam onderkomen waarvan ze altijd zei dat het niets voor mij was. Ik wist nooit waar ze naartoe ging nadat ze na het avondeten onze borden had afgewassen, want dan pakte ze snel haar jas en glipte de deur uit, en ik had het lef niet om achter haar aan te gaan.

Maureen was slim en vlug, al dacht mijn vader daar anders over, en ze behandelde me vaak als haar gelijke. Ik vond het fijn om naast haar op de achtertrap te zitten als we samen lunchten. Ze maakte boterhammen met sla en boter, die ze met me deelde. Ik vond haar best mooi, ondanks haar littekens.

Naast mijn vader was zij de enige die van mijn misvorming wist en ze brouwde een mengseltje van aloë en munt om tussen mijn vingers te wrijven. Ik was dankbaar voor zowel haar vriendelijkheid als haar nuchtere houding. 'Het helpt tegen de meeste dingen,' zei ze scherpzinnig over de zalf. 'Behalve op mijn gezicht.'

Helaas deed het elixir ook niets voor mij, maar ik raakte gewend aan de geur en gebruikte het elke nacht. Maureen rookte sigaretten in de achtertuin, al had mijn vader haar dat expliciet verboden. Alleen hoeren hadden dergelijke gewoonten, zei hij, en bovendien was hij vreselijk bang voor vuur, want één vonkje kon het hele museum in brand steken en dan zouden we alles kwijtraken. Tijdens zomerstormen stond hij op het dak met emmers water en hield de bliksem scherp in de gaten als die de hemel doorkliefde. Zijn collectie was onvervangbaar. Buiten het seizoen, als de luiken van het museum gesloten waren, dekte hij de glazen kasten af met wit linnen, alsof hij de gemummificeerde wezens in bed legde voor een lange winterslaap. Bij die gelegenheden was hij verrassend zachtaardig. 'Ik loods je wel stiekem naar de tentoonstelling, als je wilt,' bood Maureen af en toe aan, hoewel ze heel goed wist dat kinderen onder de tien bij de ingang geweigerd werden.

'Ik denk dat ik maar wacht,' merkte ik op als Maureen opperde mijn vaders regels te schenden en het museum binnen te gaan. Ik was

nog niet de rebel die ik later zou worden. Ik was destijds negen jaar en negen maanden, dus hoefde ik niet zo heel lang meer te wachten tot ik oud genoeg was om tot het museum te worden toegelaten. Ik droeg mijn zwarte jurk en mijn leren knoopjeslaarzen. Mijn zwarte kousen waren van wol, maar ik klaagde nooit als ze kriebelden. Als iemand had gevraagd met welk woord ik mezelf zou beschrijven, had ik meteen 'welgemanierd' geantwoord. Maar uiteraard zijn er maar weinig mensen die op zo'n jonge leeftijd hun ware aard kennen.

'Wachters wachten en doeners niet.' Maureens huid was gevlekt, alsof ze half in de schaduw en half in de zon stond. Op sommige tijdstippen van de dag, zoals rond het middaguur wanneer de zon doorbrak, leek ze wel verlicht, alsof haar innerlijke schoonheid dwars door haar togetakelde uiterlijk drong. Ze keek me vol sympathie aan. 'Bang dat je vader je laat boeten als je je misdraagt?'

Dat was natuurlijk zo. Ik had mijn vader kwaad zien worden als een speler te laat op zijn werk kwam of een van de regels schond, bijvoorbeeld door in het openbaar een sigaar te roken of een romantische betrekking aan te knopen met iemand uit het publiek. Hij had een keer een vent uit Engeland afgeranseld die zichzelf de Eendenkoning noemde – hij had namelijk vlees in de vorm van vleugels in plaats van armen. Mijn vader vertelde de koning dat hij nooit meer terug hoefde te komen, enkel en alleen omdat hij de man ervan verdacht tijdens museumopeningstijden een slok uit een heupfles met whisky te hebben genomen. Dat was uiteraard niet eerlijk, mijn vader was zelf immers dol op rum.

Ik hoefde mijn aarzeling niet aan onze huishoudster uit te leggen.

'Ik neem het je niet kwalijk.' Maureen zuchtte. Haar adem rook naar munt en rozemarijn, haar favoriete keukenkruiden. 'Hij zou je waarschijnlijk voor straf de hele nacht zonder pauze op en neer laten rennen over het strand. En als je dan aan het eind hinkend naar water zou snakken, zou hij het je misschien nóg niet vergeven.

Het is een serieuze man en serieuze mannen hebben serieuze regels. Als je hem tart, heeft dat consequenties.'

'Was jouw vriend serieus?' waagde ik. Het was een onderwerp waar Maureen gewoonlijk niet over sprak.

'Verdomd serieus,' zei ze.

Ik vond het heerlijk hoe ze het woord 'verdomd' gebruikte; het kwam er heel natuurlijk uit, net als bij de mannen die op de kade werkten en haring en blauwbaars inlaadden.

'Hoe heette hij?'

'Zakkenwasser,' zei Maureen effen.

Ze maakte me altijd aan het lachen.

'Hondenkop,' vervolgde ze, en ik lachte weer, waardoor ze op dreef raakte. 'Satansgebroed.' Ik vond het heerlijk als ze grinnikte. 'Duivelszoon.'

Toen hielden we allebei op met lachen. Ik begreep wat ze bedoelde. Hij was een slechte man geweest. Ik had dat soort mannen wel gezien op Surf Avenue en op de pier. Bedriegers en dieven, het soort waarvan een meisje al van jongs af aan leert om erbij uit te buurt te blijven. Het wemelde ervan in Coney Island en iedereen wist dat de politie vaak de andere kant op keek als ze door die schurken werden betaald. Met een briefje van vijf kon je op straat in Brooklyn zo'n beetje alles krijgen wat je hebben wilde, en er waren meisjes van mijn leeftijd die voor heel wat minder werden gekocht en verkocht. Sommige slechte kerels keken vriendelijk, andere als demonen. Maureen vertelde me altijd dat je niet op iemands uiterlijk af kon gaan, maar als iemand me ooit naar een steegje zou roepen, moest ik wegrennen, hoeveel cadeautjes me ook aangeboden werden. Mocht het nodig zijn, dan mocht ik een kerel tegen zijn knieën of zijn edele delen schoppen en dan zou zo'n type waarschijnlijk wel op afstand blijven.

'Weet je wat liefde is?' vroeg Maureen me die dag. Gewoonlijk kletste ze wat over haar werk en was ze nogal gesloten wat de grotere levenskwesaties betrof. Nu werd ze openhartiger dan anders, mis-

schien meer de persoon die ze was geweest voordat ze die littekens kreeg.

Ik zwaaide met mijn benen en haalde mijn schouders op. Ik wist niet of ik oud genoeg was om dat soort dingen te bespreken. Maureen streek teder met haar hand door mijn lange haar terwijl ze haar harde masker afdeed.

‘Het is dat wat je het minst verwacht.’

Toen ik tien werd, riep mijn vader me bij zich. Ik was in maart jarig en wist nooit wat ik van die maand moest verwachten. Soms sneeuwde het op mijn verjaardag, andere keren hing het groene voorjaar in de lucht. Ik herinner me niet meer wat voor weer het bij deze gelegenheid was, in het jaar 1903. Ik was veel te opgewonden omdat mijn vader zijn aandacht op mij richtte, een zeldzame gelegenheid, gezien de grip die zijn werk op hem had. Soms werkte hij de hele nacht in de kelder en ging pas naar bed als het licht werd. Dus moest dit wel een bijzondere gebeurtenis voor hem zijn, dat hij zijn aandacht op mij richtte. Toen ik verlegen bij hem kwam, zei hij dat in goede tijden elk geheim gedeeld moest worden en elk wonder in twijfel moest worden getrokken. Hij maakte een hele belevenis van mijn entree tot het museum. We gingen over het pad naar buiten, zodat we door de voordeur naar binnen konden, net als klanten. Mijn vader droeg zeer formeel een zwarte jas met slippers en een hoge hoed die hij in Frankrijk had gekocht. Hij had scherpe, allesziende blauwe ogen en wit haar en hij sprak met een accent. Hij had bollen met elektrisch licht bij de ingang van het museum gezet.

Pijlstaarten fladderden naderbij, aangetrokken door de felle flikkering, en ik bedwong de neiging er een in het kommetje van mijn handen te vangen. Ik droeg mijn zwarte jurk en een parelsnoer dat mijn moeder me had nagelaten. Ik koesterde het als een schat, maar nu zei mijn vader dat ik de ketting af moest doen. Hij zei dat ik ook mijn handschoenen moest uittrekken, wat me verbaasde. Hij keek niet graag naar mijn handen.

Het was middernacht en het was op dit tijdstip rustig in de buurt, want het was geen hoogseizoen. 's Zomers waren er de hele nacht drommen mensen op de been en golfden de opwinding en het lawaai door de lucht. Maar die massa's genotzoekers zouden pas eind mei arriveren, en zouden blijven komen tot de nieuwe Mardi Grasviering in september, een wilde bijeenkomst die zou uitgroeien tot een jaarlijks evenement waarbij de feestvierders volledig lossloegen en de mobiele eenheid van de politie erbij moest komen om ze weer bij zinnen te brengen. De bouwwerkzaamheden in Dreamland gingen op volle kracht verder, want de eigenaren bouwden steeds meer attracties en vertoningen, die alle amusementspaleizen ter wereld naar de kroon staken en zelfs indrukwekkender waren dan Luna Park. In tegenstelling tot de andere pretparken, die door bepaalde rijkere bewoners van het eiland vulgair en aanstootgevend genoemd werden, zou dit net zo schitterend worden als al het amusement dat te vinden was in de Europese hoofdsteden, met louter spierwitte gebouwen, alsof ze voor engelen bestemd waren. Omdat het zich op Surf Avenue ten westen van ons bevond, was mijn vader bang dat het ons uit de markt zou stoten. 's Nachts hoorden we het gebrul van de leeuwen en de tijgers in hun kooien: attracties die erop getraind werden zich meer als honden of huiskatten te gedragen dan als wilde beesten. In deze rustige periode van het jaar kwamen zeemeeuwen en sternen in het schemerdonker in enorme, roepende zwermen bijeen boven het park. De stalen skeletten van de in aanbouw zijnde attracties glinsterden zilver in het donker. Ik stelde me voor dat ze huiverden van voorpret om alles wat ze zouden worden.

Mijn vader deed de zware, pruimkleurige damasten gordijnen open die voor de ingang van het Museum van Zonderlinge Zaken hing. Hij zei dat ik die avond de enige gast was, maakte een buiging en gebaarde dat ik over de drempel moest stappen. Ik ging voor het eerst naar binnen. Ik had weliswaar af en toe stiekem een glimp op weten te vangen van een paar rijen potten, maar de inhoud was meestal erg

vaag te zien geweest vanaf mijn schuilplaats, waardoor ik nooit een groene adder van een giftige boomkikker had kunnen onderscheiden. Vanavond glinsterden de glazen potten. Er hing een zoete geur van kamfer. Ik had zo lang naar deze dag uitgekeken, maar nu was ik op van de zenuwen en kon ik het allemaal nauwelijks bevatten.

Er was een voerman die vaak voor de levende have kwam zorgen. Ik had hem gadeslagen toen hij in een mooi, door paarden getrokken rijtuig arriveerde en kratten voedsel voor de mysterieuze museumbewoners kwam brengen. Ik zag een keur aan ongelofelijke schepsels terwijl ik daar stond: een komodoaraan die zijn rode keel opensperde, een enorme schildpad die een monster uit de diepte leek, roodgekeelde kolibries die aan touwtjes uit hun kooien gelaten werden. Toen ik achter die duizelingwekkende rij keek, ontwaarde ik mijn vaders verjaardagsverrassing, versierd met blauwzijden linten en slingers van papieren sterren. Die stond op een ereplaats: in een groot waterbassin. Op de bodem lagen schelpen van over de hele wereld, van de Indische Oceaan tot de Chinese Zee. Mijn vader hoefde me niet te vertellen wat daar tentoon werd gesteld, want er hing een bordje bij dat hij door een vakman had laten maken, van kastanjehout beschilderd met bladgoud.

DE MENSELIJKE MEERMIN

Onder dat opschrift was slechts één woord gegraveerd, mijn naam: Coralie.

Ik had geen nadere instructies nodig. Ik begreep dat mijn hele leven louter een oefening was geweest voor dit ogenblik. Zonder dat het me gevraagd werd, stapte ik uit mijn schoenen.

Ik kon zwemmen.

MAART 1911

Als Coralie Sardie een ander leven geleid had in een andere tijd en op een andere plek, was ze misschien wel een zwemkampioene geworden, een gelauwerd atlete met een krans op haar hoofd, omringd door drommen mensen die om haar handtekening smeekten nadat ze Het Kanaal tussen Engeland en Frankrijk was overgestoken of een rondje om Manhattan Island had afgelegd. In plaats daarvan zwom ze in de Hudson toen de schemering inviel, ervoor zorgend dat ze in de schaduw bleef. Als ze een vis was geweest, zou ze een paling zijn, een donkere flits die schuiling in nog donkerder water, een eenzaam schepsel op een reis naar het noorden, niet in staat te stoppen of te rusten tot ze haar bestemming had bereikt. Op deze onstuimige avond stapte ze de rivier uit toen ze niet meer kon, trillend van uitputting na al die tijd in het water. De nieuwe zwemtitel was net toegekend aan een kerel van de New York Athletic Club die de Menselijke Vis was gedoopt, maar Coralie had zijn tijd met gemak kunnen kloppen. Ze klom op een verlaten zandbank onder de met sterren bezaaide hemel en stond tot haar enkels in de modder. Ze wong haar haar uit met een glimlach om haar blauwe lippen. Dit was tot nu toe haar langste zwemtocht geweest. Ze had het negentig minuten uitgehouden in de ijskoude rivier, een persoonlijk record. De wind was opgestoken en het was ruw weer; slechts weinig zwemmers zouden het hebben volgehouden in het donkere, kolkende water. Hoe het ook zij, Coralie was geen kampioene: ze had geen klok en geen bewonderaars. Ze droeg man-

nenkleren, die haar bewegingen vergemakkelijkten, een strakke broek en een wit hemd dat ze in haar broeksband had gestopt. Voor het aankleden smeerde ze haar benen in met berenvet vermengd met digitalis, een mengseltje dat was bedoeld als opwekkend middel en om haar warm te houden. Maar ondanks dit wondermiddel en haar training om onmenselijke omstandigheden te trotseren bibberde ze van de kou.

Terwijl ze zich een weg baande door de wirwar van riethalmen, realiseerde Coralie zich dat ze van koers was geraakt door het opkomende springtij. Ze was veel noordelijker uitgekomen dan ze had voorzien en was in het niemandsland van Upper Manhattan beland, waar de Nederlanders ooit uitgestrekte gebieden van het moerasland bewerkten. Niet ver naar het oosten lagen nog steeds kleine dorpjes langs de Harlem River, die werden bewoond door groepen zwarte Amerikanen en Ierse immigranten die zich hadden gevestigd aan de zanderige inhammen van de rivier, in huizen die aan het oog onttrokken werden door enorme beuken en tulpenbomen van meer dan driehonderd jaar oud.

Anders dan bij de meeste rivieren stroomde de Hudson in twee richtingen: het water werd door de Atlantische Oceaan naar het noorden gestuwd, waar het overging in beekjes en stroompjes en uitkwam in de Harlem River, waarna de waterwegen gezamenlijk in zuidelijke richting naar de haven voerden. Na een winter vol zware stormen en sneeuwbuien stroomde de Hudson veel sneller dan verwacht. Daardoor waren de berekeningen van Coralies vader fout gebleken. De professor zat bijna vijf kilometer zuidwaarts naast de voerman in diens rijtuig te wachten, klaar om Coralie te begroeten met een wollen deken en een flacon whisky die, zo zwoer hij, haar zou behoeden voor kou op haar longen.

Na acht jaar optreden was Coralies roem gaan tanen. Het publiek hunkerde naar rariteiten die nog nooit eerder waren vertoond, niet naar wezens waar ze aan gewend waren geraakt. Het

circus van Barnum en Bailey opende zijn deuren in Madison Square Garden. Het was dezelfde locatie als waar Barnum zijn spektakels voor het eerst had vertoond toen de plek in beslag werd genomen door het grote Romeinse Hippodrome, een arena zonder dak of verwarming. De mensen raakten in vervoering door de steigerende paarden, het wonderbaarlijke spektakel van acrobaten en getrainde zeeleeuwen, en de denderende Romeinse triomfwagenrace die het stof deed opwaaien. Barnum was zijn carrière begonnen met een museum in Lower Manhattan, waar hij pronkte met taxidermie en fossielen, maar ook met bedenkelijke expositiestukken als de Feejee-meermin, een apentorso met een vissenstaart eraan. Professor Sardie wilde die zwendelaar Barnum overtreffen, want hij beschouwde zichzelf als een ware wetenschapsman, terwijl Barnum niets meer dan een charlatan was. Niettemin was Barnum een Amerikaanse held en liet het geluk de professor in de steek.

Coralie was als kind de sterattractie van Coney Island geweest, maar ze was geen kind meer. De staart die ze aanhad, was gemaakt van dunne stroken buigzaam bamboe bedekt met zijde die was behandeld met paraffine en kopersulfaat om hem watervast te maken. Het luchtpijpje dat aan de zijkant van het bassin was bevestigd, was niet zichtbaar voor de toeschouwers. Als ze zich omdraaide om haar blauwe staart te laten zien, zoog ze lucht naar binnen via het buisje. Haar vader vermoedde dat de mensen hun trucs doorhadden en vroeg haar het luchtpijpje zo min mogelijk te gebruiken. Omdat ze als kind zo vaak in bad had geofend met onder water blijven, was haar ademhalingscapaciteit veel groter dan die van normale vrouwen. Soms had ze het gevoel dat ze nauwelijks lucht nodig had. 's Avonds liet ze zich als vertroosting in de tobbe in de wasruimte glijden en dan nestelde ze zich onder het warme sop, dat een balsem was voor haar koude huid en haar bleke handen, die elke ochtend in de blauwe verf werden gedoopt.

Tussen haar vingers had ze een geboortefwijking, een dun vliesje dat werd geaccentueerd door de indigokleurige verf. Om die reden droeg ze in het openbaar handschoenen, hoewel haar abnormaliteit haar zelden hinderde bij haar dagelijkse bezigheden. Toch verachtte ze zichzelf vanwege deze tekortkoming. In haar verbeelding had ze vaak de schaar in haar vlees gezet om de bleke huid door te knippen. De enige keer dat ze had geprobeerd de vliezen van haar handen weg te halen met een scherp mes vielen er druppels bloed op haar schoot zodra ze het eerste stukje huid had ingekerfd. Elke druppel was zo helderrood dat ze was geschrokken en het mes snel had laten vallen.

Zelfs toen de mensenmassa uitdunde, was er nog altijd een handjevol trouwe bewonderaars die zich om Coralies bassin verzamelden; mannen van wie de seksuele belangstelling duidelijk te zien was in elke koortsige blik. Geen enkele man had haar ooit bezeten, hoewel er verscheidene waren die de professor extravagante bedragen hadden geboden in ruil voor haar maagdelijkheid en er één zelfs zover was gegaan dat hij haar een huwelijksaanzoek had gedaan. Alle toenaderingspogingen werden door haar vader met een zweem van woede afgewimpeld. Coralie wist zeker dat diezelfde aanbidders haar geen blik waardig zouden hebben gekeurd in het dagelijks leven, als ze niets meer was dan haar vaders bleke, houterige dochter die in het zwart gekleed bij de marktkraampjes op Neptune Avenue bleef staan om rapen, spinazie en vis uit te kiezen. De mannen die haar grootste bewonderaars waren, waren op zoek naar de verderfelijke, weerzinwekkende sensatie om een wangedrocht te bezitten. Ze zouden geschokt zijn als ze erachter kwamen hoe gewoontjes ze was, want ze schepte er het grootste genoegen in om een van de romans te lezen die ze in haar vaders bibliotheek vond, of om met Maureen op de achtertrap te zitten om te bedenken hoe de voorjaars tuin moest worden. Ze was geen duistere mannendroom, maar slechts een meisje dat gedwongen werd half gekleed te zwemmen.

Afgelopen januari, toen Coney Island was bespikkeld met sneeuw en de golven van de donkere Atlantische Oceaan zelfs de meest doorgewinterde visser thuis hadden gehouden, was Coralie het museum binnengegaan en had gezien dat haar bassin niet langer midden in de expositieruimte stond. Het was door de voerman op rolletjes gezet, naar een hoek gesleept en afgedekt met een zeil. Coralie had altijd gedacht dat het een opluchting zou zijn om van haar verplichtingen te worden ontslagen, maar opeens was ze niets meer, niet eens een fictieve meermin! Wat was ze dan? Een rustig meisje dat door niemand werd opgemerkt en in de ogen van de meeste mannen onzichtbaar was. Ze beseftte dat ze gehecht was geraakt aan haar namaakpersonage, want een zeemeermin was een uniek wezen dat de aandacht opeiste, terwijl zij helemaal niets waard was.

Haar vader was echter een man van de toekomst. Hij had er geen problemen mee om verder te gaan. Hij aarzelde niet om werknemers te ontslaan als die geen mensenmassa meer aantrokken, en tranen en smeebeden hielpen niet als een rariteit niet meer interessant was voor het betalende publiek. Veel van de levende wonderen die Coralie sinds haar kindertijd had gekend, waren afgedankt zodra hun populariteit begon te tanen, waarna er nooit meer over hen gesproken werd. De vrouw die zichzelf met bijen bedekte had geweigerd ook wespen bij haar act te voegen, omdat hun steken dodelijk konden zijn. Na een verhitte discussie met de professor werd ze gedwongen te vertrekken. Haar werkgever gunde haar niet eens de tijd om haar bijen te halen, die in een houten kist in de tuin achterbleven. Later in het seizoen probeerde Coralie ze vrij te laten, maar dat liep niet goed af. De bijen kropen bijeen in het enige thuis dat ze ooit hadden gekend en werden ziek toen het weer ruwer werd, waarna ze al gauw stierven.

Er waren nog meer wonderen die verdwenen zonder gedag te zeggen. De mensen waren al snel uitgekeken op de geitenjongen met hoeven in plaats van voeten en op de vogelvrouw die in ve-

ren gekleed ging en elk vogelgezag kon nadoen, van de rollers van de wiewaal tot de schelle roep van de ekster. Het piepkleine vrouwtje dat in kinderklleding paste, Marie de Montague, wisselde het drinken van melk uit een babyflesje (dat niet gevuld was met melk, maar met slappe Red Rose-ceylonthee met een scheut gin) af met het roken van een sigaar. Maar ze werd al gauw gezien als ouwe koek, want er bestonden wonderen die vele centimeters kleiner waren dan zij. Uiteindelijk vond ze werk in een tweederangstheater op Neptune Avenue, waar de rauwe menigte beledigingen naar haar hoofd slingerde en haar muntjes toewierp terwijl ze haar aanspoorden haar kleine achterste of borstjes te laten zien, wat ze, zo wist men, op verdorven avonden ook deed als er geen dames bij waren.

Als Coralie iemand anders was geweest, een ingehuurde attractie zoals ieder ander, was ze haar vaders huis al uit gezet. Ze vroeg zich af of ze liever als dienstmeid had gewerkt, of als winkeljuffrouw in een winkel in de buurt, maar haar vader trok haar naar zich toe en zei dat hij haar nooit zou laten gaan.

‘Wat we niet hebben, creëren we,’ verzekerde hij haar.

Hij had al een slim plannetje uitgedacht. Het nieuwe schepsel kon een alligator of een slang worden, of een vreemde combinatie van die twee, in elkaar gezet met draad, spijkers en vindingrijkheid, een wezen dat de Feejee-meermin van Barnum veruit overtrof. In de kelder was een werkplaats waar Coralie nooit binnen had mogen gaan, zelfs niet na haar tiende. Er hingen twee sloten aan de deur, een van ijzer en een van koper. De sleutels hingen aan de horlogeketting van de professor.

‘Ons schepsel zal zijn zoals mensen het zich voorstellen,’ vertrouwde hij Coralie toe. ‘Want waar mensen in geloven, daar betalen ze voor.’

De professor betrok haar bij zijn zoektocht. Hij kon meestal een betere deal sluiten als hij zich presenteerde als gezinsman. Voor-

dat het seizoen begon had hij krap een paar weken om een wonder te vinden dat niet alleen klanten, maar ook de pers aantrok. Eerst gingen ze naar de kaden in Red Hook, maar er waren geen reuzeninktvissen of monsterlijke walvissen en evenmin albino-zeeleeuwen of kwalen van enorme afmetingen. In het uiterst westelijke deel van Manhattan gingen ze naar de vleesmarkten, waar de keienstraatjes dropen van het bloed van de vele slachthuizen in de buurt. Tussen het slachtafval lagen misschien schedels en beenderen die aan de vacht van levende wezens konden worden genaaid. Terwijl de professor de markten afstruinde, bleef de voerman achter om hun rijtuig te bewaken, want een bende uitschot keek aandachtig naar de uitrusting. Ze kregen Coralie in het oog en riepen grove opmerkingen. Ze had vaak een mes in de zak van haar jurk als ze zich in het openbaar vertoonde en was blij dat ze dat nu in haar hand kon klemmen. Het was hetzelfde mes als ze gebruikt had om de vliezen op haar handen door te snijden.

De straat was verlaten en de bende kwam naderbij. Het werd Coralie zwaar te moede, maar de voerman joeg het schorem met een paar welgemikte stenen weg. Hij was een potige, zwijgzame man die een zware tijd in de Sing Sing had uitgezeten voor misdrijven waar hij niets over wilde loslaten. Nadat de bende was afgedropen, kwam de voerman kijken hoe het met Coralie ging. Ze zei dat ze een luchtje wilde scheppen en sprong van het rijtuig zodat ze naast hem kon gaan staan, al wist ze dat haar vader dat zou afkeuren. Haar schoenzolen waren al snel rood gekleurd door het slagersbloed dat tussen de straatstenen stroomde.

‘Ik zou nooit een levend wezen opeten,’ zei de voerman, die Coralie verbaasde met het gemak waarmee hij een gesprek begon, want voor die dag had hij nooit iets tegen haar gezegd. ‘Ze hebben evenzeer een ziel als wij. Of eerlijk gezegd nog meer dan wij.’ Een mus ging boven hem in een bladerloze plataan zitten en zong schaamteloos. ‘Kijk daar maar.’ De voerman wees met zijn

duim omhoog. ‘Dat is pas hart en ziel.’

Toen de professor met lege handen terugkeerde, vervolgden ze hun weg naar het lijkenhuis in Bellevue, een somber, miserabel gebouw dat de voerman het knekelhuis noemde toen hij opdracht kreeg in de richting van het ziekenhuis te rijden. Om er binnen te komen zou Sardie beweren dat ze op zoek waren naar de dierbare moeder van zijn arme dochter, omdat die verdwenen was. Dat hadden ze tot Coralies schande al eerder gedaan. Mochten ze in eerste instantie worden weggestuurd, dan zou Coralie huilen en doen alsof ze radeloos was, waarna de bewakers medelijden met haar zouden krijgen en hun toestemming zouden geven de niet-opgeëiste doden te bekijken. Maar dit keer merkte Coralie terwijl ze de granieten trap op liepen dat ze niet kon huilen. Ze begon te vrezen dat ze voor hun konkelende gedrag zouden worden gestraft als God inderdaad alles zag en alles wist van de daden van de mens. Misschien was er wel een hel onder deze aarde, waarin ze zouden branden voor alle leugens die ze hadden verteld.

De professor nam Coralie apart toen hij haar worsteling zag. ‘Als je niet kunt huilen, kan ik ervoor zorgen dat je dat wel kunt,’ zei hij. Hij pakte haar arm en gaf er een liefdevol kneepje in. ‘Niet dat ik daar ooit reden toe zou hebben.’

Toen begreep Coralie wat ze moest doen. Ze stak haar hand uit en kneep zichzelf hard in haar arm, zodat de tranen in haar ogen sprongen.

Eenmaal binnen doorzochten ze het lijkenhuis, hoewel de geur overweldigend was en de aanblik afgrijselijk. De professor gaf Coralie zijn linnen zakdoek om over haar neus en mond te houden. Er lagen verscheidene vrouwen op de marmeren platen en een van hen zat zo onder de blauwe plekken dat Coralie snel haar hoofd afwendde. Een ander gedeelte lag vol met onopgeëiste, onbekende kinderen; hun stille, bleke vormen waren dooraderd van de kou, maar net als ijs leken ze te smelten, en hun gelaatstrekken

werden in een smartelijke uitdrukking getrokken. ‘Geen van deze voldoet,’ mopperde haar vader. Weer op straat voelde Coralie zich slapjes. Ze dacht dat ze zichzelf niet meer zou hoeven knijpen als ze vandaag opnieuw opdracht kreeg om te huilen.

Ze gingen verder naar een wijk die Frenchtown heette en waar vrouwen en kinderen per uur werden verkocht voor seksueel gebruik en genot. Er waren avonden waarop alleen klanten in formele avondkleding werden toegelaten en de hoeren getraind waren om met mannen uit de hogere klasse te praten en de elegantste, meest onthullende jurken droegen. Sommige huizen waren ingericht met fluwelen banken en bedden met zijden dekens; andere waren smerig, vaag verlicht, tragische pakhuizen vol vlees en verdriet. Op die plekken werden degenen die verkocht werden soms begerenswaardiger als ze abnormaliteiten hadden, precies wat de professor hoopte te vinden. Coralie wachtte in het rijtuig terwijl haar vader twee van die erbarmelijke huizen bezocht: in het ene huis waren jongens in jurken gekleed en hadden ze rouge op hun wangen en kleur op hun lippen; het andere was een luguber gebouw vol meisjes in veel te grote jurken, kostuums die alleen maar dienden om te laten zien hoe ontzettend jong ze waren. Geen van beide huizen was ook maar in de verste verte interessant voor de professor en hij verliet ze dan ook schielijk. Maar bij het tweede huis werd hij gevolgd door een gezette man die een kind van hooguit zes jaar bij zich had. De man deed zijn best om de aandacht van de professor te trekken terwijl hij het meisje meezeulde in touwen, want ze had geen armen en benen.

‘Dit is wat u zoekt,’ riep de man. ‘Ze zal u wel bevallen. U mag haar voor een redelijke prijs hebben.’

Het kind begon te blèren, maar één mep van haar verzorger was voldoende om haar tot bedaren te brengen. Het leek wel of ze te verbouwereerd was om nog te huilen. De professor schudde zijn hoofd en beende weg. Toch schreeuwde de hardvochtige man hem nog na: ‘U zei dat u een monster wilde. Hier hebt u er

een! Zoek niet verder.'

'Wat gebeurt er nu met dat kind?' vroeg Coralie nadat ze in het rijtuig waren geklommen om aan de groeiende woede van de vreemdeling te ontsnappen.

'Rij verder,' zei de professor tegen de voerman.

Coralie wierp een snelle blik achterom en zag dat het kind werd weggesleept, op weg naar een ongetwijfeld gruwelijk lot. De Vereniging ter Preventie van Kindermishandeling had gestreefd naar een verbod voor kinderen om te bedelen, om aalmoezen te vragen, aan acrobatiekshows mee te doen of deel uit te maken van zedeloze, onbetamelijke vertoningen, vooral als ze een onnatuurlijk fysiek gebrek hadden. Maar in werkelijkheid werden dat soort wetten zelden van kracht. Rechten van kinderen werden niet erkend.

'Het zijn onze zaken niet,' merkte de professor zelfverzekerd op. 'Wij zijn hier namens de wetenschap.'

'Misschien moeten het wel onze zaken zijn,' protesteerde Coralie. 'Ik kan voor haar zorgen. Het zou geen moeite zijn.' De tranen die eerder hadden geweigerd te komen, verschenen nu vanzelf, maar ze veegde ze snel weg.

'Als je alle onrecht in de wereld recht probeerde te zetten, zou je binnen een uur uitgeput zijn. Dit zijn Gods zaken.'

'Is dat zo?' vroeg Coralie zich hardop af. 'Is het niet aan ons om God te helpen?'

'Het is aan ons om een wezen te kopen dat publiek trekt en er daarmee voor zorgt dat we eten, kolen en schoenen voor aan jouw voeten kunnen kopen.'

Toen Coralie weer achteromkeek, was de straat leeg. De man en zijn last waren verdwenen, opgeslokt door de duisternis. Het leek net of ze het blikveld van God hadden verlaten in dit deel van de stad, waar mensen werden gekocht en verkocht alsof het schapen voor de markt waren. 'Het zou bij wet verboden moeten zijn dat mannen zo wreed zijn,' verkondigde Coralie.

‘Die man is haar vader.’ De professor draaide zich naar zijn dochter zodat ze hem niet verkeerd zou begrijpen. ‘En voor de wereld staat hij volledig in zijn recht.’